

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
ข้อมูล ณ วันที่ ๔ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายชัยวุฒิ เหมทานนท์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๘๕/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลทับปrik อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

โทรศัพท์ ๐๘๔-๑๘๘๘๙๙๓ Facebook-.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สถาบันการศึกษา-.....

คณะ/สาขาวิชา-.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ปาล์มน้ำมัน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. พื้นที่ปลูกพืชหลัก

- พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒๐ ไร่
- พื้นที่ปลูกสละสุมาตรา จำนวน ๒ ไร่

๒. พื้นที่ปลูกพืชผสมผสาน เพื่อเพิ่มรายได้และลดความเสี่ยง

- เกษตรผสมผสาน

๓. สวนเรียนรู้ จำนวน ๕ สวนเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑) สวนเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

๒) ฐานเรียนรู้การเลี้ยงแพนแดง

๓) ฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสาน

๔) ฐานเรียนรู้การเพิ่มรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน

๕) ฐานเรียนรู้บัญชี

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การปรับปรุงบำรุงดิน
- การผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- เกษตรทฤษฎีใหม่
- เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- แผนการผลิตรายบุคคล(IFPP)/แผนธุรกิจกลุ่ม
- การทำบัญชีครัวเรือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมานาน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- การทำบัญชีครัวเรือน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและครัวเรือนตระหนักถึงความสำคัญของการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย
๒. เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเงินในครัวเรือนให้มีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนทางการเงินและตัดสินใจดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหาหลักสูตร

- ความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน
- ประเภทของรายรับและรายจ่ายในครัวเรือน
- วิธีการบันทึกบัญชีอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ
- การวิเคราะห์ข้อมูลจากบัญชีครัวเรือนเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้จ่าย
- ตัวอย่างบัญชีครัวเรือนที่ประสบความสำเร็จ
- รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- ๕ -

- การบรรยายพร้อมสื่อประกอบ เช่น แผ่นพับ คู่มือ และ PowerPoint

- การสาธิตวิธีการบันทึกบัญชีจริง
- การฝึกปฏิบัติให้ผู้เข้าร่วมทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเอง
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) ระหว่างเกษตรกร
- การติดตามผลและให้คำปรึกษารายบุคคลหลังการอบรม

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่
- เข้าร่วมประชุม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอเมืองกระบี่ และคณะกรรมการแปลงใหญ่ระดับอำเภอ/จังหวัด ผ่านเวทีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ/จังหวัด ร่วมกันวางแผนงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิมๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายชัยวุฒิ เหมทานนท์ เดิมมีอาชีพเป็นลูกจ้างในหน่วยงานราชการ ได้ฝึกฝนตนเองมาทำอาชีพของครอบครัว คือ การทำการเกษตร จากเดิมที่ครอบครัวทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว คือ สวนปาล์มน้ำมัน นายชัยวุฒิ ได้ปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงจากการขาดทุนและสร้างรายได้เพิ่มเติมโดยการปลูกพืชทางเลือกชนิดอื่น รวมถึงการเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน และการบริหารจัดการสวนปาล์ม น้ำมันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การหาวิธีลดต้นทุนการผลิต และการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน นายชัยวุฒิ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน ในการทำอาชีพการเกษตร ชอบการจดบันทึกและจดรายละเอียดให้มากที่สุด เพราะการจดดีกว่าจำ ตนเองสามารถนำข้อมูลมาทบทวน วิเคราะห์ และหาแนวทางพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงเป็นคนที่มีพร้อมเรียนรู้และเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยถือคติที่ว่า “เดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ ทำทีละอย่าง และตนเองต้องลงมือทำ” ว่างจากการทำงาน นายชัยวุฒิ มักจะเรียนรู้ด้วยตนเองจากโซเชียล โดยการดูวิดีโอเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพการเกษตร เพื่อหาวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ มาพัฒนาและต่อยอดความรู้ทางการเกษตรอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังได้รับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ นำความรู้จากการศึกษามาทดลองห่อผลฝรั่ง จากเดิมที่เคยใช้กระดาษห่อก่อนแล้วห่อทับด้วยถุงพลาสติกอีกหนึ่งชั้น เปลี่ยน

มาห่อผลโดยเช็ดทำความสะอาดผลก่อน จากนั้นใช้ถุงพลาสติกห่อในชั้นแรกแล้วห่อทับด้วยกระดาษ พบว่าการทดลองดังกล่าวช่วยให้ผลฝรั่งมีความกรอบมากกว่าวิธีเดิม และช่วยให้ผลมีสีเขียวอ่อน ดูน่ารับประทาน นอกจากนี้ยังช่วยแก้ไขปัญหานอนแมลงวันทอง เพลี้ยแป้ง และได้ผลฝรั่งที่มีผิวสวยอีกด้วย

นอกจากนี้นายชัยวุฒิ เหมทานนท์ ได้ทดลองปลูกสละสุมาลีในศูนย์เรียนรู้จนประสบผลสำเร็จ ให้ผลผลิตและได้สละสุมาลีรสชาติดี หลังจากผสมเกสรแต่ละครั้งนายชัยวุฒิ จะติดป้ายวันที่ผสมเกสรไว้เพื่อช่วยนับวันเก็บเกี่ยวของผลผลิตได้ ต่อมาสังเกตว่าในขั้นตอนเก็บเกี่ยว ตนเองต้องนับวันที่หลังจากผสมเกสร จึงเปลี่ยนวิธีการติดป้ายจากเดิมลงวันที่ผสมเกสร เปลี่ยนมาเป็น ลงวันที่เก็บเกี่ยวแทน ทำให้สะดวกเวลาเก็บผลผลิต และมีความแม่นยำมากขึ้น ทำให้ได้สละที่มีคุณภาพดี นับว่านายชัยวุฒิ รู้จักสังเกตและหาวิธีพัฒนาการทำงานอยู่เสมอ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. ปัญหาแรงงานภาคเกษตรลดลง

- แรงงานในภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงจากปัญหาสังคมสูงวัยและการย้ายถิ่น

๒. ผลผลิตไม่แน่นอนและรายได้ไม่มั่นคง

- เกษตรกรจำนวนมากประสบปัญหาผลผลิตผันผวน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ดิน ฟ้า และโรคพืช
- รายได้ไม่แน่นอน ทำให้การดำเนินชีวิตมีความเสี่ยงสูง

๓. ต้นทุนการผลิตสูงและการแข่งขันในตลาด

- ราคาปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยา เพิ่มขึ้น

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การลดปัญหาเรื่องดิน น้ำ และอากาศ

- การตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ (Soil Testing & Site-Specific Fertilizer Application) ➤ ช่วยปรับปรุงความเหมาะสมของดิน ลดการใช้ปุ๋ยเกินจำเป็น

- ระบบน้ำหยดและระบบให้น้ำอัจฉริยะ (Smart Irrigation)

➤ ช่วยประหยัดน้ำ ป้องกันดินชั้นแฉะหรือน้ำขัง ลดปัญหาดินเสื่อมสภาพ

- ปลุกพืชคลุมดิน / ไกลบตอซัง / ปลุกพืชหมุนเวียน

➤ ลดการพังทลายของหน้าดินและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๒. การลดต้นทุนการผลิต

- การใช้เครื่องจักรกลเกษตร เช่น รถไถ รถแม็คโคร

➤ ลดการใช้แรงงาน ลดเวลาการทำงาน และเพิ่มความแม่นยำ

- การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง / หมักน้ำหมักชีวภาพ

➤ ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร

- การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ เช่น จุลินทรีย์ปฏิปักษ์หรือเชื้อรากำจัดศัตรูพืช

➤ ลดต้นทุนสารเคมี และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓. การลดการระบาดของศัตรูพืช

- การใช้กับดักแมลง เช่น กับดักแสงไฟ กับดักฟีโรโมน

➤ ควบคุมแมลงศัตรูพืชแบบไม่ใช้สารเคมี

- การปลูกพืชหลากหลายและพืชร่วม (Intercropping)

➤ ช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

๔. การเพิ่มผลผลิต

- การใช้พันธุ์พืชปาล์มน้ำมันที่ปรับปรุงพันธุ์แล้ว ให้ผลผลิตสูง ทนโรค และทนสภาพอากาศ

➤ เพิ่มผลผลิตโดยไม่ต้องใช้สารเคมีเพิ่ม

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

➤ เพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารที่เหมาะสม

๕. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

- การแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น สลอลอยแก้ว

➤ ยึดอายุการเก็บรักษาและเพิ่มรายได้

- การทำตลาดออนไลน์ ขายตรงถึงผู้บริโภคผ่าน Facebook

➤ ช่วยให้เข้าถึงตลาดหลายช่องทาง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา

- สำรวจสภาพพื้นที่เพาะปลูก (ดิน น้ำ อากาศ)
- วิเคราะห์ชนิดพืช ความต้องการ และปัญหาที่พบ
- เก็บข้อมูลต้นทุนการผลิตและผลผลิตที่ผ่านมา

๒. เลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม

- พิจารณาว่าเทคโนโลยีนั้นก็สามารถแก้ปัญหาได้
- ดูความคุ้มค่าด้านต้นทุนและผลตอบแทนเกิดขึ้น
- เลือกเทคโนโลยีที่ผู้ใช้งานสามารถดูแลและซ่อมบำรุงได้ง่าย

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอนวิธีการอย่างละเอียด)

๑. เก็บตัวอย่างดิน

- เลือกเก็บจากหลายจุดในแปลงเพาะปลูก (เช่น ๕-๑๐ จุด)
- ใช้จอบหรือสว่านเก็บดินให้ลึกประมาณ ๑๕-๒๐ เซนติเมตร
- ผสมดินจากทุกจุดให้เข้ากัน ตากให้แห้ง บดและร่อน แล้วตักตัวอย่างประมาณ ๕๐๐ กรัม
- ใส่ถุงพลาสติกติดป้ายระบุสถานที่ ชนิดพืช และวันที่เก็บตัวอย่าง

๒. ส่งวิเคราะห์ดิน

- นำตัวอย่างไปยังหน่วยงานที่ให้บริการวิเคราะห์ดิน เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยพืชสวน, มหาวิทยาลัย
- รอผลการตรวจค่าต่าง ๆ เช่น pH, อินทรีย์วัตถุ, ไนโตรเจน, ฟอสฟอรัส, โพแทสเซียม

๓. แปลผลและวางแผนการให้ปุ๋ย

- พิจารณาความต้องการธาตุอาหารของพืช
- ใช้คำแนะนำการใส่ปุ๋ยจากผลวิเคราะห์ดิน
- คำนวณปริมาณปุ๋ยเคมี/ปุ๋ยอินทรีย์ที่ต้องใช้

๔. การใส่ปุ๋ยตามแผน

- ใส่ปุ๋ยในช่วงเวลาที่เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโตของพืช
- แบ่งใส่หลายครั้งเพื่อลดการสูญเสียและให้พืชใช้ได้เต็มที่

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๖ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ปาล์มน้ำมัน	พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๗ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๒) มะพร้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ - ๒ - ๐ (ไร่-งาน-วา)
๑.๒) เกษตรผสมผสาน	พื้นที่ปลูกจำนวน ๔ - ๐ - ๐ (ไร่-งาน-วา)

(สละ โกโก้ มังคุด ลองกอง)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๕ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) การเลี้ยงปลานิล	จำนวน ๑ (บ่อ)
๒.๒) การเลี้ยงปลาตะเพียน	จำนวน ๑ (บ่อ)
๒.๓) การเลี้ยงปลาชุก ปลาจาระเม็ด ปลาบึก	จำนวน ๑ (บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์และแมลงเศรษฐกิจ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) การเลี้ยงไก่ไข่	จำนวน ๒๐ (ตัว)
๓.๒) การเลี้ยงไก่แจ้	จำนวน ๒๐ (ตัว)
๓.๓) การเลี้ยงโค	จำนวน ๘ (ตัว)
๓.๔) การเลี้ยงวัวบ้าน	จำนวน ๑๒ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) การทำปุ๋ยหมัก	จำนวน ๑๕,๐๐๐ (กิโลกรัม)
--------------------	-------------------------

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าปาล์มน้ำมัน มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ย	เป็นเงิน ๕๔,๓๖๐.๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่ามูลไก่/มูลวัว (เลี้ยงเอง)	เป็นเงิน ๔,๐๐๐.๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ตัดแต่งทางใบ	เป็นเงิน ๗,๙๒๐.๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าแรงใส่ปุ๋ย	เป็นเงิน ๑๒,๔๐๐.๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๒๔,๒๑๒.๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าขนส่ง	เป็นเงิน ๙,๓๐๒.๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๑๑๒,๑๙๔.๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๓๗๘,๑๘๔.๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปาล์มน้ำมัน/การปลูกโกโก้

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๔๐,๕๐๐.๐๐ บาท/เดือน

๒) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ วัว /ปลา/มะพร้าว/ปาล์มน้ำมัน

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๐๕,๒๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่ครอบคลุมและเป็นรูปธรรม

- ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน และ พืชทางเลือก เช่น สละสุมาลี ฝรั่งกิมจู มะพร้าวน้ำหอม
- ช่วยลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ที่อาจมีปัญหาราคาตกต่ำหรือโรคแมลงระบาด
- เพิ่มรายได้ ให้เกษตรกรจากหลายช่องทาง และใช้พื้นที่ได้คุ้มค่า

๒. ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

-ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) ในการเติมออกซิเจนในบ่อปลา ช่วยประหยัดพลังงานและต้นทุนระยะยาว

-ติดตั้ง ระบบน้ำอัจฉริยะ ที่ควบคุมผ่านแอปพลิเคชัน ช่วยให้การจัดการน้ำสะดวก ประหยัด และแม่นยำ

-พัฒนาให้ศูนย์มีความทันสมัย เป็นพื้นที่ต้นแบบด้าน เกษตรดิจิทัล

๓. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

-ใช้เป็น แปลงสาธิตจริง ให้เห็นผลสำเร็จจากการใช้เทคโนโลยี และการจัดการตามหลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

-มีบทบาทเป็น แหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทั้งในระดับหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัด

๔. เป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

-ทำงานร่วมกับ ศพก.เครือข่ายภายในอำเภอ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

-เชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกร ผู้แปรรูป และผู้ประกอบการ รวมถึงหน่วยงานสนับสนุน

๕. สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างรายได้เสริมให้ชุมชน

-แนะนำเส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยวร่วมกับกลุ่มต่าง ๆ

-ส่งเสริมให้เกษตรกรเปิดสวนเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้าและบริการ

๖. ช่วยเพิ่มผลผลิต และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

-ความรู้ที่ถ่ายทอด เช่น การเลือกพันธุ์พืช การจัดการน้ำ และการให้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม ทำให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น

-ลดต้นทุนจากการใช้ปุ๋ย-ยาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และลดของเสียจากการจัดการผิดวิธี

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. อนุรักษ์ดิน

- มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ลดการใช้สารเคมี
- ปลูกพืชคลุมดิน และจัดการแปลงตามแนวลาดเอียง เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
- ทำกิจกรรมปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อให้ดินฟื้นตัวตามธรรมชาติ

๒. อนุรักษ์น้ำ

- ใช้ระบบน้ำอัจฉริยะ และน้ำหยด ช่วยประหยัดน้ำ และควบคุมการใช้น้ำอย่างแม่นยำ
- มีการจัดระบบรองน้ำ หรือชุดบ่อกักน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง
- ลดการใช้น้ำเกินจำเป็น และไม่มีน้ำเสียไหลลงแหล่งน้ำธรรมชาติ

๓. ลดการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม

- ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น น้ำหมักชีวภาพ หรือกับดักแมลง แทนการพ่นสารเคมี
- ลดการใช้ยาฆ่าแมลงและสารเคมีในการจัดการศัตรูพืช ซึ่งช่วยให้ระบบนิเวศปลอดภัยมากขึ้น
- ปลูกพืชแบบผสมผสาน ช่วยสร้างสมดุลธรรมชาติ ลดการเกิดโรคและแมลงศัตรูพืชสะสม

๔. ใช้พลังงานทางเลือก

- ติดตั้งระบบ โซลาร์เซลล์ เพื่อใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการเติมอากาศในบ่อปลาและสูบน้ำ
- ช่วยลดการใช้ไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๕. เพิ่มพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพ

- การปลูกพืชหลากหลายชนิด เช่น สละ มะพร้าว ฝรั่งกิมจู ช่วยฟื้นฟูพื้นที่และสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ภายในศูนย์ทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีการวางแผนผังอย่างชัดเจนและเป็นสัดส่วน ทำให้สะดวกและเหมาะสมสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๒๗ ไร่ จากเดิมเคยปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ปาล์มน้ำมัน ทั้งหมด เปลี่ยนมาทำเกษตรแบบผสมผสาน ลดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเหลือ ๑๙ ไร่ ในพื้นที่สวนปาล์มน้ำมัน มีการเลี้ยงวัวและเลี้ยงไก่พื้นบ้าน เพื่อเพิ่มรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน พื้นที่อีก ๒ ไร่ ปลูกฝรั่งกิมจู และสละสุมาลี พื้นที่อีก ๑.๕ ไร่ ปลูกมะพร้าวน้ำหอมและปลูกพืชผสมผสาน เช่น พริกไทย มะนาว โกโก้ มะละกอกล้วย และพืชผักสวนครัวอื่นๆ มีการขุดสระน้ำ จำนวน ๔ สระ ใช้พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่/สระ พื้นที่อีก ๐.๕ ไร่ จัดทำเป็นอาคารศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของอำเภอเมืองกระบี่ และพื้นที่ ๐.๕ ไร่ เป็นที่อยู่อาศัย

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. การเป็นแปลงเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองกระบี่ เกิดขึ้นจากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน ที่เกิดจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบ ความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมการผลิต โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องเกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณ และคุณภาพของผลผลิต รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่างๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบ พบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง สร้างความสามัคคีแก่คนในชุมชนอีกด้วย

๒. การขยายผลสู่ชุมชน สังคม

นายชัยวุฒิ เหมทานนท์ เกษตรกรต้นแบบ ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองกระบี่ เป็นเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ โดยเริ่มถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ การผลิตปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำบัญชีในครัวเรือน บัญชีต้นทุนเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน การลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน การเพิ่มรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน การปลูกพืชทางเลือกทดแทนการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยเฉพาะฝรั่งจุม มะพร้าวน้ำหอม สละสุมาลี เป็นผู้นำในการส่งเสริมให้มีการทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน/บัญชีต้นทุนในการประกอบอาชีพ โดยปัจจุบันเข้าร่วมเป็นครูบัญชีอาสา หมอดินอาสา ประจำตำบลทับปrik อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครประมง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนสูงสุตนอกจากนี้ยังผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการกับเกษตรกร ในการให้ความช่วยเหลือความเดือดร้อน เช่น กรณีเกิดอุทกภัย มีการพัฒนาเกษตรกรรมและนำความรู้จากหน่วยงานภาครัฐถ่ายทอดสู่ชุมชน ตั้งแต่เรื่องการวิเคราะห์ดิน การทำปุ๋ยอินทรีย์ ตลอดจนการบริหารจัดการในเรื่องการลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเกษตรกรในการศึกษาและพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรต่างๆ
- ให้บริการด้านต่างๆ เช่น การให้คำแนะนำ การสาธิต และการแก้ไขปัญหา
- ทำหน้าที่เชื่อมโยงเกษตรกรกับหน่วยงานต่างๆ และเกษตรกรด้วยกันเอง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการเกษตร

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรผ่านช่องทางต่างๆ
- สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายการให้บริการสารสนเทศด้านการเกษตรกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงเกษตรกรได้ทั่วถึงและรวดเร็ว
- ถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยสู่เกษตรกร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

นำความรู้และเทคโนโลยีที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรจริงในพื้นที่ของตน เป็นแปลงทดสอบ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงสามารถขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่นได้จริง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
- เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรในพื้นที่ เป็นเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอด
ความรู้และประสบการณ์ในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และพัฒนาคุณภาพ

- ทำหน้าที่เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรใน
พื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, ศวพ. สำนักงานประมงอำเภอ ,สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานพัฒนา
ชุมชนอำเภอ และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาภาคการเกษตรอย่างเป็นระบบ

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
(ศพก.) อย่างไบบ้าง

- ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน
และเกษตรกร เพื่อสร้างความร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วมกัน

- มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้กับ
เกษตรกร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตร

- เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรในการนำความรู้และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการ
ประกอบอาชีพ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
การดำเนินงานในฐานะ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ซึ่งเป็น
ศูนย์กลางการเรียนรู้ที่ เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เห็นของจริง ลงมือทำจริง และเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์
ตรง โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ปรับเปลี่ยนแนวคิดจากการทำเกษตรแบบเดิม มาสู่การทำเกษตร
แบบผสมผสาน ใช้เทคโนโลยี และวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ

สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงช่วย เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ เท่านั้น แต่ยังสร้างแรงบันดาลใจให้
คนรุ่นใหม่หันกลับมาทำเกษตร พร้อมทั้งทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นายชัยวุฒิ เหมทานนท์ เป็นบุคคลที่ให้ความสำคัญกับการทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมโดยได้รับ
การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่างๆดังนี้

๑) เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองกระบี่

๒) เป็นประธานคณะกรรมการ ศพก.ระดับจังหวัด

๓) เป็นคณะกรรมการชมรมครูบุญชีระดับจังหวัด

๔) เริ่มเป็นครูบุญชีอาสา ในปี ๒๕๕๗ และในปัจจุบันเป็นครูบุญชีประจำศูนย์การเรียนรู้การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองกระบี่

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ นายชัยวุฒิ เหมทานนท์ เป็นครูบุญชีอาสา ช่วยเหลือสังคม
โดยได้ถ่ายทอดความรู้ด้านบุญชีให้แก่เกษตรกร จำนวน ๗๗๐ ราย ดังนี้

-เกษตรกรโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่อำเภอเมือง จำนวน ๑๑๐ ราย

-เกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่จำนวน ๗๖ ราย

-เกษตรกรโครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร ซึ่งเป็นสมาชิก สหกรณ์ทับปrik

-ให้บริการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับบัญชีแก่เกษตรกรทั่วไป ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองกระบี่ จำนวน ๔๕๔ ราย

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ชีวิตคือการเรียนรู้ ไม่มีคำว่าสาย สำหรับคนที่ไม่หยุดพัฒนา”

“เดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ ทำทีละอย่าง และตนเองต้องลงมือทำ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางสาววิภาวดี ธรรมนพรัตน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวปราธนา พาณิชกุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์ /สำรวจพื้นที่

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

.....-

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.